

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

16 juni 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over proefprojecten in relatie tot het aangekondigde proeftuinendecreet en de betrokkenheid van het Vlaams Parlement

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de (over)bevraging van de CLB's en hun relatie tot NICO

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de uitvoering van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over inspectie en visitatie in de CLB's

Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie

Donderdag 16 juni 2005

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 17.04 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot de heer Frank Vandebroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over proefprojecten in relatie tot het aangekondigde proeftuinendecreet en de betrokkenheid van het Vlaams Parlement

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot de heer Vandebroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over proefprojecten in relatie tot het aangekondigde proeftuinendecreet en de betrokkenheid van het Vlaams Parlement.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Mijnheer de minister, mijn vraag is ondertussen al gedeeltelijk beantwoord in de pers. We hebben daar op een wat ongelukkige manier over gebeld, al is dat nog beleefd uitgedrukt.

Mijn vraag heeft te maken met de aanpak in verband met de proeftuinen en in het bijzonder de betrokkenheid daarbij van het parlement. We hebben daar al aandacht voor gevraagd op andere ogenblikken.

Het is duidelijk dat u in een eerste fase de grondslag hebt moeten leggen van de initiatieven van uw voorganger. U hebt een bepaalde basis gecreëerd van waaruit kan worden voortgewerkt. U hebt vervolgens in Schooldirect alle basis- en secundaire scholen ertoe opgeroepen een aantal

vernieuwende onderwijsprojecten uit te werken. De projecten moesten worden ingediend tegen 15 mei.

Bij dergelijke experimentele projecten is het belangrijk dat projecten die goed blijken te zijn, kunnen blijven lopen. De fase van het experiment vergt een bijzondere inspanning, maar van zodra een experiment structureel wordt, kan blijken dat het net goed loopt omdat er in bijkomende omkadering is voorzien. Het is dus niet onbelangrijk om duidelijkheid te hebben over de budgettaire implicaties.

Het is goed dat er ruimte wordt gecreëerd om een en ander vanuit de praktijk af te tasten in een regelarme context. Dat komt de creativiteit en het optimale gebruik van de middelen ten goede.

Mijnheer de minister, wie zal er uiteindelijk instaan voor de selectie? Ik heb begrepen dat die zal gebeuren met steun van het departement Onderwijs en van de pedagogische begeleiding. Ik vraag me echter af waarom de pedagogische begeleidingsdiensten geen plaats kunnen krijgen in de selectiecommissie.

Er zijn ook vragen over de betrokkenheid van het Vlaams Parlement. In de schriftelijke versie van mijn vraag heb ik een citaat opgenomen uit de oproep. In het licht van de inhoud van dat citaat – ik herhaal het hier niet – moet het Vlaams Parlement duidelijkheid hebben over de doelstellingen en modaliteiten van de geselecteerde projecten. We moeten ook bepalen hoe alles op een goede manier decretaal vorm krijgt.

Mijnheer de minister, in welke mate hebt u al zicht op de aard van de ingediende projecten? Is de vrees gegrond dat scholen projecten hebben

Martens

ingediend zonder voldoende rekening te houden met de vooropgestelde criteria? Hebt u zicht op de financiële haalbaarheid van de projecten zelf en van het initiatief op lange termijn? Wat betekent het concreet dat twee externe experts naast de onderwijsinspecteurs en de ambtenaren zetelen in de selectiecommissie? Hoe zult u verder met het parlement omgaan? Ik denk dat het nuttig is dat u het parlement een visietekst voorlegt die duidelijkheid verschaft over de oriëntatie en over de accenten die zullen worden gelegd bij het selecteren van de projecten.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Martens, na het verstrijken van de indieningstermijn op 15 mei 2005, is gebleken dat er in het totaal ongeveer 110 projectaanvragen werden ingestuurd voor de proeftuinen onderwijsvernieuwing die op 1 september 2005 in het basis- en secundair onderwijs van start kunnen gaan. Hieruit blijkt volgens mij dat de Vlaamse scholen in belangrijke mate bereid zijn om te vernieuwen.

Personeelsleden van het departement analyseerden de projecten grondig met het oog op een voorstel van selectie van een 45-tal projecten. De indieners ervan kwamen vorige week om beurt hun projectvoorstellen toelichten voor een selectiecommissie. Uit de eerste screening bleek dat de ingediende voorstellen sterk uiteenlopend zijn, onder andere inzake de inhoudelijke draagwijdte, het aantal deelnemers en de stand van het lokaal innovatietraject.

In de projectoproep werden drie inhoudelijke thema's vermeld: didactische vernieuwing, schooloverstijgende samenwerking en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Bovendien werd in de oproep een sterke nadruk gelegd op deelname vanuit het basisonderwijs, waarvoor minimaal tien projecten zouden worden gereserveerd.

De thema's die aan bod komen, kunnen in grote lijnen als volgt worden opgedeeld: didactiek en pedagogie, zorgbeleid en in het bijzonder timeout en het voorkomen van ongekwalficeerde uitstroom, leer- en taalachterstand, samenwerking tussen buitengewoon en gewoon onderwijs, leren

kiezen en leerlingenloopbanen, ontwikkeling van technologische visie in het leerplichtonderwijs, aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, onderwijs en stedelijke problematieken en als laatste de specificiteit van het onderwijs in ziekenhuis-scholen.

Niet alle bovenstaande thema's zijn relevant in het kader van deze projectoproep. De ingestuurde voorstellen geven echter een goed beeld van de dingen waarover de Vlaamse scholen bekommerd zijn. Ook al kan deze keer maar een beperkt deel van de projecten worden uitgekozen, toch maken ze duidelijk over welke thema's mogelijke nieuwe projectoproepen moeten gaan. De gehanteerde werkwijze is een prima combinatie gebleken van bottom-up- en top-downhandelen. Niet alle dossiers grijpen meteen in op de bestaande regelgeving. Waar dat wel het geval is, zal de afwijking die nodig is om het project volledig te kunnen implementeren, via besluitvorm worden uitgewerkt.

De projecten werden dus onderzocht op hun inhoudelijke verdienste in relatie tot de criteria in de projectoproep. De algemene doelstelling van tijdelijke projecten is steeds een eventuele wijziging van de wet- en regelgeving, wat primordiaal is in het belang van de leerling. Veel projectvoorstellen zijn financieel haalbaar. Andere zijn budgettair onrealistisch, zowel voor de duur van het project als bij mogelijke verlenging of veralgemening.

Los daarvan is bepaald dat de pedagogische begeleidingsdiensten met vier eenheden worden uitgebreid ter ondersteuning van de projectwerking. Bovendien zal per project extra ondersteuning worden toegekend van een halve tot driekwart betrekking.

De twee experts in de selectiecommissie zijn een representatieve vertegenwoordiger van het bedrijfsleven en een pedagogisch deskundige die is verbonden aan de Vlaamse Scholierenkoepel. De persoon uit het bedrijfsleven is iemand van het VKW (Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kaderleden).

De selectiecommissie heeft intussen haar werk beëindigd. Uiteindelijk werden 25 projecten uitgekozen in verband met de volgende thema's: technologie in het basisonderwijs, overgang van

Vandenbroucke

basis- naar secundair onderwijs, beleidvoerend vermogen, talentontwikkeling, aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, tertiair onderwijs en leren en werken.

Het voorontwerp van decreet waaraan de Vlaamse Regering een principiële goedkeuring heeft verleend, bevat twee belangrijke wijzigingen in vergelijking met de initiële versie. Enerzijds wordt de inwerkingtreding retroactief op 15 maart 2005 vastgesteld. Alle handelingen met betrekking tot de oproep en de selectie van de projectaanvragen die uiteindelijk het voorwerp van een regeringsbesluit zullen vormen, vinden daardoor hun rechtsgrond in het nieuwe decreet.

Anderzijds heeft de regering informatieplicht ten aanzien van het Vlaams Parlement over die tijdelijke projecten waarover ze een beslissing zal nemen. De oorspronkelijke formulering was 'een definitieve beslissing'. In de memorie van toelichting is nu expliciet opgenomen dat de decreetgever in kennis wordt gesteld van de motivatie voor de selectie van een project en van het toepassingsgebied ervan. Ik zal me aan de doelstelling houden om het parlement op het gepaste moment, maar wel zo spoedig mogelijk, tijdens de goedkeuringsprocedure van projectbesluiten in te lichten, niet louter omwille van de betrokkenheid op zich, maar ook om eventueel signalen op te vangen die het besluitvormingsproces alsnog een bepaalde wending kunnen geven. Ik zal de commissieleden alvast een lijst bezorgen van de gekozen projecten met een korte annotatie.

In de loop van deze week worden de onderhandelingen met de koepels van de inrichtende machten en met de vakbonden afgerond met de bedoeling het voorontwerp van decreet zo snel mogelijk een tweede maal op de ministerraad te agenderen. Daarna wordt het voor advies naar de Raad van State verstuurd. Het gaat om een belangrijk voorontwerp van decreet, en daarom roepen we niet de spoedprocedure in, maar verkiezen we de gebruikelijke tijdsspanne van 30 dagen. Ik denk dat het beter is dat het parlement dit op een normale manier kan behandelen. We moeten er ons ook geen zorgen over maken, omdat de terugwerkende kracht is opgenomen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. In een eerste jaar als minister wordt men met heel veel opdrachten geconfronteerd en wordt men gedwongen tot een zekere dyspraxie. Het is niet altijd mogelijk om dingen in de juiste volgorde te doen.

Ik heb daar begrip voor, maar ik pleit ervoor om in de commissie een grondig debat te voeren over het algemene kader en de prioriteiten, op relatief korte termijn.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb daar alle begrip voor. Ten laatste bij de algemene bespreking van dit ontwerp van proeftuinendecreet kunnen we aan de hand van de lijst van projecten een debat houden over de inhoudelijke oriëntatie. Het proeftuinendecreet heeft meer mogelijkheden. Misschien kan het debat zelfs eerder plaatsvinden. Ik zal u het materiaal bezorgen aan de hand waarvan we een algemeen inhoudelijk debat kunnen houden.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mijnheer de voorzitter, de minister wijst op de terugwerkende kracht. Ik begrijp de situatie, maar dit is een zeer ongevoelbaar gebruik. In het verleden is daar al erg veel kritiek op geweest. Ik zou willen afspreken dat de terugwerkende kracht zeer uitzonderlijk wordt toegepast, want anders wordt het toch erg moeilijk. Ik heb begrip voor de reden waarom het nu wordt toegepast, want de scholen kennen de projecten, maar ze mogen zeker niet het slachtoffer zijn.

Minister Frank Vandenbroucke: Dit heeft een specifiek inhoudelijke reden. Ik ben ervan uitgegaan dat een cyclus zeker 3 jaar moet bedragen, maar ook dat binnen de legislatuur conclusies moeten kunnen worden getrokken. Ik wil dat de cyclus in september kan beginnen, maar dan is het decreet nog niet goedgekeurd. Dat is de reden waarom we deze bijzondere oefening doen, maar ik ben het met u eens dat dit zeer uitzonderlijk is.

De heer Luc Martens: Het zijn uw laatste wittebroodsweken.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik weet dat die niet blijven duren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de (over)bevraging van de CLB's en hun relatie tot NICO

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de (over)bevraging van de CLB's en hun relatie tot NICO.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Mijnheer de minister, ik heb in het verleden al aandacht gevraagd voor de relatie tussen de CLB's en de vzw NICO. U hebt toen in beleefde termen gezegd dat het om kinderziektes ging. Anderen zien dit echter als structurele fouten.

We gaan deze aangelegenheid semantisch niet op de spits drijven, maar ik blijf sceptisch. De CLB's reageren waarschijnlijk nerveus omdat ze het niet gemakkelijk hebben. Ze hebben de voorbije jaren weinig aandacht en sympathie gekregen, en dat heeft zich ook budgettair vertaald. Ze voelen zich verwaarloosd, terwijl tegelijkertijd steeds nieuwe opdrachten naar hen worden doorgeschoven. Die opdrachten komen vanuit het departement Onderwijs, zoals de invulling van het nieuwe decreet zonder dat daarvoor middelen volgden. Soms komen er ook vragen vanuit Welzijn en Volksgezondheid, zoals de rapporteringsvraag met betrekking tot vaccinatie.

Mijnheer de minister, wat werd er sinds de vorige vraag om uitleg over de werking van de vzw NICO gedaan om de kinderziektes te verhelpen? Hoe zult u proberen om de kritiek te ondervangen inzake extra taakbelasting en omkadering zonder bijbehorende werkingsmiddelen? Hoe moeten de CLB's omgaan met de onduidelijkheid in het

schrijven van de vzw NICO van mei in verband met de rapporteringsplicht? Het departement zou een aantal gegevens ter beschikking stellen, maar die laten nogal wat te wensen over. Die moeten dan door de CLB's worden aangevuld of gecorrigeerd. Hoe kan dit worden vermeden?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vragen van de heer Martens. Ik wil eraan toevoegen dat zich ook op het financiële vlak ernstige problemen voordoen. De middelen die de centra kregen toegewezen, volstaan niet om het project mee te betalen. Dat betekent een extra hap uit de andere werkingsmiddelen. Het is belangrijk dat er ook met dat probleem rekening wordt gehouden.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Martens, u bent in uw mondelinge uiteenzetting iets genuanceerder dan in de aanhef van de schriftelijke versie van deze vraag. Daarin staat dat de besparingen onafwendbaar zijn, maar hard aankomen in de CLB's. Ik wil dat een beetje nuanceren.

De middelen en mogelijkheden die de CLB's krijgen om jongeren te begeleiden zijn toegenomen, tenminste als we hebben over personeels- en werkingsmiddelen. Het CLB-decreet van 1 december 1998 was op zich geen besparingsdecreet. Tussen 2000 en 2006 zal de organieke CLB-omkadering met meer dan 10 percent gestegen zijn, van 2.630 naar 2.905,85. Er is dus heel wat geïnvesteerd, natuurlijk in een samenleving die steeds meer problemen produceert.

De werkingsmiddelen waren gebaseerd op de middelen die besteed werden aan het voormalige PMS en MST. We hebben zorg gehad voor de sector, maar dan zijn de globale besparingsmaatregelen gekomen die vanaf 2005 de werkingsmiddelen van de CLB's hebben ingekort met 2 percent. Dat is niet prettig, maar daartegenover staat dat er geen besparingen zijn doorgevoerd op de organieke omkadering, op de additionele omkadering in het kader van het GOK-decreet of op het tijdelijke project zorgondersteuning. Voor de informatisering ontvingen de CLB's in 2001 een eenma-

Vandenbroucke

lige informatiseringstoelage van 2,5 miljoen euro. De vzw NICO ontvangt sinds 2003 een jaarlijkse toelage van 298.000 euro.

U vroeg hoe het staat met de kinderziekten. U inspireert me om ook een beeld te gebruiken. Ik neem aan dat u het niet hebt over de kinderziekten van de vzw, maar over de kinderziekten van de applicatie. Kinderziekten kunnen zeer vervelend zijn en ook de CLB's hebben dat zo aangevoeld. We hebben in april een externe expert de toepassing laten screenen. De resultaten van de on-line performantie, zoals gebleken uit de screening, zijn op de algemene ledenvergadering van de vzw NICO op 12 mei tot ieders tevredenheid toegelicht.

De resultaten openen perspectieven op een algemene ingebruikname op 1 september 2005. U hebt gelijk, de vzw dient hiertoe ook tijdig de nodige acties te ondernemen, bijvoorbeeld inzake veiligheids- en functionele testen, load- en stress-testen. Ook zal ze een strategie moeten ontwikkelen om in overleg te treden met scholen die nog geen internetverbinding hebben om die alsnog te realiseren voor hun CLB-medewerkers die in deze scholen jongeren begeleiden.

Ik en mijn departement zijn zelf redelijk kritisch ten aanzien van het gebeuren, maar men zegt dat men na de screening vooruit kan. Er moeten natuurlijk nog een aantal acties gebeuren. Ik was eerlijk gezegd ook gealarmeerd door wat sommige mensen op het veld vertelden. Men zegt dat er nu een perspectief is op een algemene ingebruikname in september.

Voor het realiseren van de positieve spanning tussen taakbelasting en omkadering bij de CLB's is nu net een explicitering van de CLB-werking nodig. Het veralgemeende gebruik van de NICO-toepassing volgend schooljaar is hiervoor een dankbaar instrument. Dankzij datawarehousing op geanonimiseerde gegevens zullen de CLB-sector en de overheid een correct beeld kunnen krijgen van de CLB-werking. Vanaf dat moment is een verdere afstemming tussen taakbelasting en omkadering mogelijk op basis van objectieve parameters.

Minister Vervotte, die bevoegd is voor het gezondheidsbeleid, verwacht dit schooljaar gegevens

over de vaccinaties en over de oogstand, de visuele functie en de kleurenzin van de onderzochte kinderen en jongeren. Deze vraag zit vervat in het ministerieel besluit van 22 juni 2001 tot bepaling van sommige gegevens die de centra voor leerlingenbegeleiding moeten registreren. Vermits er nu een onderzoeksprotocol inzake visus ontwikkeld is, kunnen deze gegevens geïnformatiseerd opgevraagd worden, in uitvoering van artikel 3 en 7 van dit besluit.

In afspraak met de vzw NICO, die alle 75 CLB's vertegenwoordigt, is overeengekomen dat vanaf 9 mei 2005 de gegevens over de vaccinaties en de visus door alle CLB's in het NICO-programma geregistreerd worden. De gegevens die door elk CLB werden ingevoerd in het NICO-programma zullen door de vzw NICO aangeleverd worden aan de administratie Gezondheidszorg. De centra moeten niet elk afzonderlijk actie ondernemen. Wel dienen de CLB's hiervoor hun toestemming te geven aan de vzw die in hun naam gezamenlijk zal rapporteren aan WVC. De planlast moet hierdoor sterk gereduceerd worden. Ik hoop dat de onduidelijkheid die u meent te zien in het schrijven van de vzw aan de CLB's hierbij opgehelderd is.

U weet ook dat de scholen communiceren met het departement via de Edison-toepassing. Scholen zenden hun leerlingengegevens elektronisch door naar het departement. De kwaliteit van de databank staat of valt met de juistheid van de getransfereerde gegevens. Op basis van deze gegevens bouwt het departement Onderwijs een geactualiseerde leerlingendatabank op. Op basis van deze leerlingaantallen wordt de omkadering van de scholen berekend. Het departement controleert hierop en gebruikt deze databank bijvoorbeeld voor de controle op de leerplicht en voor de financieringswet. Deze bestanden worden nadien ook gecontroleerd door het Rekenhof.

Beweren dat deze databank vol fouten zit, is de waarheid geweld aandoen. Uiteraard moeten CLB's uitzonderlijk zelf gegevens actualiseren, bijvoorbeeld in het basisonderwijs waar scholen slechts op 1 oktober en 1 februari gegevens doorzenden. Als we naar een 100 percent actuele databank willen gaan, impliceert dat een verhoging van de planlast voornamelijk bij de basisscholen. Dat is niet mijn bedoeling. We moeten een afweging maken tussen een voortdurende actualisering enerzijds en planlast voor de scholen anderzijds.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik denk dat mijn waarneming vrij gelijklopend is met wat u zegt.

Tegelijk hoor ik in uw antwoord ook een waakzaamheid. Als de overheid wil komen tot een 100 percent correcte databank, gaat dit gepaard met een periode van grote inspanningen. Als die inspanningen mekaar snel opvolgen, begint dit de normale werking te doorkruisen. Het is moeilijk om de mensen keer op keer te motiveren. Ik vraag waakzaamheid hiervoor.

In samenspraak met Welzijn en Volksgezondheid moet er ook een gedeelde verantwoordelijkheid zijn. Het kan niet dat alleen Onderwijs die verantwoordelijkheid moet dragen. Degene die verwachtingen stelt, moet mee die verwachtingen helpen invullen en er moet gecoördineerd gezocht worden naar een globaal kader van waaruit op een goede manier antwoorden kunnen worden gegeven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de uitvoering van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Baelen tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de uitvoering van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, een goed jaar geleden hebben we het decreet betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs goedgekeurd. Niet onbelangrijk in dat

decreet was het aspect om de regionale samenwerking tussen studentenvoorzieningen aan instellingen voor hoger onderwijs te bevorderen. Dat bracht enkele tegenstellingen tussen universiteiten en hogescholen tot uiting, bijvoorbeeld in Gent, in het Leuvense en op de campus van de universiteit Hasselt in Diepenbeek. Hier zijn er partners uit verschillende associaties van de universiteit en de hogescholen. Het uitgangspunt is in principe altijd dat er met overheidsgeld verschillende studenten worden ondersteund.

De bedoeling van het decreet was dat er een aantal beheersovereenkomsten zouden worden afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de studentenvoorzieningen. Eigenlijk zouden de eerste overeenkomsten moeten zijn afgesloten tegen 1 juli 2005.

De beheersovereenkomsten zouden met verschillende partners in de regio's tot stand moeten worden gebracht met erbij een overzicht van de rekening en begroting en de manier waarop alles gebeurt. Een regionaal overlegcomité moet het overleg tot stand brengen en advies geven over de beheersovereenkomsten. Belangrijk is de rol die de decreetgever geeft aan het regionaal comité om de regionale samenwerking te bevorderen. De oprichting van de regionale overlegcomités is pas mogelijk nadat de verschillende regio's door de regering zijn afgebakend. Het decreet bepaalt dat die afbakening gebeurt door de Vlaamse Regering na advies van de VLIR, de Vlhora en de VVS.

Bij mijn weten is dat op dit ogenblik nog niet gebeurd zodat de regionale overlegcomités geen rol kunnen spelen en een en ander op de lange baan kan worden geschoven. Mijnheer de minister, hebt u de adviezen van de VLIR, de Vlhora en de VVS over de afbakening van de regio's al ontvangen? Zo ja, wat blijkt uit die adviezen?

Bent u van plan op korte termijn een voorstel tot afbakening van die regio's voor te leggen aan de Vlaamse Regering met het oog op de oprichting van die regionale overlegcomités om tot afspraken te komen? De deadline voor het afsluiten van de eerste beheersovereenkomsten is 1 juli 2005. Die is misschien al achterhaald.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik sluit me

Sannen

graag aan bij deze vraag. De wordingsgeschiedenis van zowel de hervorming van het hoger onderwijs, de vorming van de associaties en de plaats van de sociale voorzieningen in dat geheel moet in rekening worden gebracht. De geschiedenis is wat ze is. Op een bepaald moment hebben we bewust de keuze gemaakt om de sociale voorzieningen toch bij de scholen te houden en ze niet over te hevelen naar de associaties. We hebben die keuze gemaakt net omwille van de wordingsgeschiedenis van de associaties en omwille van het feit dat we lokale en regionale samenwerking ontzettend belangrijk vonden. Het decreet was dan ook een aanzet om de verschillende SOVO's (sociale voorzieningen) ertoe aan te zetten om samen met de universiteiten een planning op te stellen om die regionale samenwerking vorm te geven.

De formuleringen waar de heer Van Baelen naar verwijst en die ook in het decreet staan, zijn terecht. Ik sluit me dan ook aan bij de vraag om snel werk te maken van de regionale afbakening. Het eventuele nieuwe financieringssysteem voor het hoger onderwijs kan geen reden zijn om dit proces niet door te zetten. Het is niet wenselijk daarop te wachten. We moeten werk maken van de afbakening, zodat de regionale comités kunnen werken en de regionale samenwerking gestalte krijgt in de planning die de verschillende SOVO's moeten voorleggen.

De voorzitter: Minister Vandembroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandembroucke: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, op 1 april 2004 werden de koepels VLIR, Vlhora en VVS om advies gevraagd betreffende de afbakening van de regio's. De VVS bezorgde een advies met een voorstel om acht regionale overlegcomités te creëren. In een ontwerp van gemeenschappelijk advies van de VLIR en de Vlhora werden tien regionale overlegcomités voorgesteld. Officieel lieten ze echter weten geen voorstander te zijn van een overhaaste beslissing terzake of een decretaal opgelegde in plaats van een vrijwillige samenwerking.

In de evidente veronderstelling dat in een regio minstens twee diensten of vzw's voor studentenvoorzieningen aanwezig zijn, bieden vormen van regionale samenwerking ontegensprekelijk tal van

schaalvoordelen voor de betrokken partijen en hun stakeholders. Toch blijkt regionale samenwerking in de praktijk niet altijd voor de hand te liggen. Enerzijds zijn er grote historische en mede daardoor ook structureel-organisatorische verschillen tussen de studentenvoorzieningen aan de universiteiten en die van de hogescholen. Bovendien zijn er ook verschillende parameters voor de financiering ervan. Van samenwerking tussen gelijken kan daardoor nauwelijks sprake zijn. Zowel de universiteiten als de vzw's SOVO bij de hogescholen zien in samenwerking dan ook niet alleen kansen, maar ook mogelijke bedreigingen. Anderzijds moeten we niet verbergen dat de associatievorming, waarbij de regionale logica niet altijd is gevolgd, ernstig heeft gewogen en ongetwijfeld nog steeds weegt op de slaagkansen van een veralgemeende regionale samenwerking.

Mijn voorgangster, mevrouw Vanderpoorten, besliste uiteindelijk om dit deel van het decreet van 30 april 2004 voorlopig niet uit te voeren. Ik ben geneigd om haar beslissing te handhaven. In de huidige omstandigheden meen ik dat een van bovenaf opgelegde samenwerking, binnen het uniforme keurslijf van de regionale overlegcomités, in het algemeen niet tot de gewenste meerwaarde zal leiden. Dat belet vanzelfsprekend niet dat spontaan gegroeide initiatieven zich verder ontwikkelen in de geest van de in het decreet bedoelde samenwerking. Ik verwacht dan ook dat ik daarover een en ander zal lezen in de beleidsplannen.

Op iets langere termijn zal de bredere context voldoende evolueren om sneller en vaker regionale stappen te kunnen zetten. Zoals u weet, voorzien zowel het regeerakkoord als mijn beleidsnota in actie om komaf te maken met de ongelijke financiële behandeling tussen de universitaire studentenvoorzieningen en de hogeschool-SOVO's. Bestaande vormen van regionale samenwerking, met duidelijk aantoonbare schaaffecten, zullen ongetwijfeld inspirerend werken ten aanzien van die regio's waar nu nog gearzeld wordt. De storm die bij de associatievorming her en der is opgestoken, zal allengs luwen. Het nieuwe financieringsmechanisme voor het hoger onderwijs zal misschien ook een en ander in gang zetten, al is het op dit ogenblik nog te vroeg om daarover al uitspraken of voorspellingen te doen.

De Vlaamse Regering heeft op vrijdag 10 juni 2005 een voorontwerp van decreet goedgekeurd

Vandenbroucke

waarin een aantal technische wijzigingen worden aangebracht aan het decreet van 30 april 2004. Een van die wijzigingen betreft de deadline voor het sluiten van de eerste beheersovereenkomsten, die verschoven wordt van 1 juli 2005 naar 15 november 2005. Het decreet van 30 april 2004 bepaalt immers dat de beheersovereenkomst wordt ondersteund door de begroting en het beleidsplan. Aangezien de begroting pas in de maand november moet worden ingediend en tevens de cijfermatige neerslag van het beleidsplan is, is het wenselijk de uiterlijke datum op de begroting af te stemmen en dus op 15 november te brengen. Dat heeft overigens geen gevolgen voor de inwerking-treding van de eerste beheersovereenkomst, die behouden blijft op 1 januari 2006.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mijnheer de minister, ik zou graag het woordelijke antwoord lezen. U hebt het bijvoorbeeld over de beleidsplannen. Die plannen zijn ook weer een onderdeel. Als de regio's niet worden afgebakend, kan er geen regionaal overlegcomité zijn en kan er geen advies worden gegeven over de verschillende beleidsplannen.

Wat u in uw inleiding zegt, klopt. Natuurlijk zijn er een aantal redenen. Dat was vroeger ook al duidelijk. Ik heb het gevoel dat het decreet niet wordt uitgevoerd.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is ook niet nieuw.

De heer Gilbert Van Baelen: Dat is een belangrijke uitspraak.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik wil hierin duidelijk zijn: ik heb die deur niet dichtgegooid. Ik zeg alleen dat ik op dit ogenblik de beslissing van mijn voorgangster handhaaf.

De heer Gilbert Van Baelen: Ik begrijp dat u twee adviezen hebt gekregen. De VLIR en de Vlhora kiezen voor tien regionale overlegcomités en de VVS voor acht. Ik ken de afbakeningen niet, en daarom spreek ik me er inhoudelijk niet over uit. U zegt echter ook dat u vandaag geen keuze maakt. Zolang die keuze niet wordt gemaakt, kan

er natuurlijk geen enkele regionale samenwerkingsovereenkomst worden getekend.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, ook ik zou het antwoord willen lezen. Wel wil ik erop wijzen dat de regionale samenwerking erg verschillend kan zijn en verschillende inhouden kan hebben. Het historische onderscheid dat in bepaalde situaties aanwezig is en dat bepaalde vormen van samenwerking misschien niet wenselijk maakt, zal zich wel vertalen in dergelijke regionale afspraken. Dat kan echter geen argument zijn om die stap niet te zetten. Decretaal moet niet worden vastgelegd hoe de samenwerking moet gebeuren. Wel moet er worden op aangedrongen dat er een samenwerking ontstaat. De regionale verschillen en omstandigheden moeten daarin worden erkend.

Het belang van regionale samenwerking voor sociale voorzieningen was een essentiële overweging. Daarom is het ook opgenomen in het decreet. We wensten bewuste keuzes te maken en niet in dezelfde situatie te belanden als voor de associaties. Daar komt men op regionaal vlak niet altijd tot een gezonde samenwerking tussen de verschillende instellingen. We wensten de sociale voorzieningen op het regionale vlak minstens te dwingen om na te denken over de mogelijkheden tot regionale samenwerking. Ze moesten dan zelf maar de keuze maken. Dat is een volgende stap.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over inspectie en visitatie in de CLB's

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Helsen tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over inspectie en visitatie in de CLB's.

Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in het CLB-decreet van 1998 zijn een aantal artikelen opgenomen over de opdracht en de werking van de inspectie en de visitatie en hun onderlinge relatie. De wijzigingsbepalingen zijn opgenomen in de gecoördineerde versie van het decreet betreffende Inspectie, Dienst voor Onderwijsontwikkeling en Pedagogische Begeleidingsdiensten van 1991.

In juni 2004 werden via een besluit twee leden van de visitatiecommissie aangesteld. Het afgelopen jaar hebben ze werk gemaakt van een conceptnota over visitatie. Ze hebben daarover ook contacten gehad met de verschillende centrumnetten. Ze stellen voor om op korte termijn over te gaan tot een proefperiode voor het concept. Er is heel wat overleg geweest tussen de centra, de administratie, het kabinet en de visitatiecommissie. Toch zitten de verschillende centranetten nog met fundamentele vragen vóór ze kunnen instappen in dit proefproject.

Mijnheer de minister, is er momenteel voldoende regelgeving over de werking van de proefcentra zoals voorgesteld door de leden van de visitatiecommissie? Volstaat het besluit tot oprichting van de visitatiecommissie? Welke rechtszekerheid hebben de centra die proefcentra zouden worden?

Zijn de proefcentra tijdens de proefperiode vrijgesteld van doorlichting door de inspectie? Momenteel is dat zo bepaald. Dat kan echter leiden tot overlapping tussen de inspectie en de visitatie. Het is dan ook belangrijk om tot een goede afstemming te komen. Hoe wordt dat tijdens de proefperiode geregeld?

Welke aanpassingen aan het CLB-decreet zijn er gepland om de werking van de visitatiecommissie te legaliseren? Er zou best een aanpassing van het decreet worden doorgevoerd. Als de keuze voor aanpassing wordt gemaakt, binnen welke tijdsperiode zal zij dan worden doorgevoerd?

Hoe ziet u de positionering van de CLB-inspectie en de visitatiecommissie tijdens, maar ook na de proefperiode? Zullen de CLB's in de toekomst worden geconfronteerd met de inspectie van erkenning-, subsidiëring- en financieringvoorwaarden, een doorlichting door de inspectie en een visitatie door de visitatiecommissie? Zullen inspectie en begeleiding naast elkaar functio-

neren? Is er afstemming mogelijk? Wie zal welke opdracht precies invullen?

Inzake het financiële aspect is momenteel in een werkingsbedrag voorzien voor de periode waarin de proefcentra draaien. Zal dat ook het geval zijn voor de periode nadien? Ook daarover bestaat ongerustheid bij de centra. Met het NICO-project hebben zij immers geen positieve ervaring gehad. Zij vrezen dat het voor de centra een extra uitgave zal betekenen. Vooraleer zij in het proefproject instappen, willen zij daarover meer duidelijkheid.

De werkingsmiddelen zijn overgenomen uit de periode van de PMS- en MST-centra en zijn sinds de jaren zeventig niet meer aangepast, hoewel de centra extra uitgaven hebben, bijvoorbeeld voor automatisering, gebouwen en vervoer. Een extra uitgave voor de visitatie kunnen zij moeilijk dragen. De centra willen daarover duidelijkheid.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding en het decreet van 17 juli 1991 betreffende de inspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten bevatten inderdaad verschillende bepalingen met betrekking tot de opdrachten van de CLB-inspectie enerzijds en het opzetten van een visitatiesysteem anderzijds. De taakafbakening tussen inspectie en visitatie is evenwel niet duidelijk en vergt, zoals in mijn beleidsnota is aangestipt, ongetwijfeld decretale aanpassingen. Dit duidelijk legaal kader moet leiden tot een optimale efficiëntie van de visitaties en de kwaliteitsverbetering van de centra.

Daarbij wil ik de volgende krachtlijnen verankeren. Ieder CLB is zelf verantwoordelijk voor zijn interne kwaliteitszorg. Hierbij speelt zelfevaluatie een grote rol. Via een systeem van visitaties, uitgebouwd en gedragen door de CLB-sector zelf, wordt aan de interne kwaliteitszorg een externe kwaliteitsbeoordeling toegevoegd. Deze vorm van evaluatie bouwt voort op de interne kwaliteitszorg, wat ook voorzien voor de onderwijsinstellingen.

De inspectie blijft bevoegd voor de externe controle op de financiering- en subsidiëringvoorwaarden. Zij oefent in naam van de overheid toezicht

Vandenbroucke

uit op de CLB's en op hun kwaliteit, rekening houdend met het door de centra gevoerde kwaliteitsbeleid en met de rapporten van de visitatiecommissie. De inspectie zal nagaan of het visitatieproces correct is verlopen, waarbij de resultaten van de visitaties per afzonderlijk centrum in een meta-evaluatie bekeken worden. Concreet wil dit zeggen dat de onderwijsinspectie haar werkzaamheden zal afstemmen op het waarderingskader dat voor de visitaties in ontwikkeling is. Het toezicht door de inspectie zal dan ook onder meer opgebouwd worden vanuit de resultaten van de visitatiecommissies.

Het begrip doorlichting in de technische zin van het woord blijft voorbehouden voor de inspectie. De resultaten van de doorlichting van de afzonderlijke centra zullen aan het Vlaams Parlement worden overgemaakt, in het kader van de voorziene zesjaarlijkse evaluerende rapportering over de werking van de centra. Om een dergelijk systeem van kwaliteitszorg en kwaliteitsbewaking goed te laten functioneren maken CLB's, visitatiecommissie en inspectie gebruik van eenzelfde waarderingskader.

Vooraleer het systeem te verankeren in de regelgeving, heb ik aan de personeelsleden die belast zijn met de uitwerking van het visitatiestelsel, gevraagd om het visitatiestelsel uit te proberen in een aantal centra van de verschillende centrumnetten, die bereid zijn op vrijwillige basis hun medewerking te verlenen. Dat zou gebeuren in overleg met de CLB's, de internettensamenwerkingscel CLB en de CLB-inspectie.

De beslissing van mijn ambtsvoorganger om twee personeelsleden te belasten met het uitwerken van het visitatiestelsel, volstaat hiertoe. Hierbij zal wel het door mijn voorgangster genomen ministerieel besluit van 11 juni 2004, waarnaar mevrouw Helsen verwijst, geëvalueerd en bijgestuurd worden, mede op basis van het proefproject.

De rechtszekerheid van de CLB's die willen fungeren als proefcentra, komt niet in het gedrang. Bij een visitatie worden geen uitspraken gedaan over de financiering- en subsidiëringvoorwaarden van de centra. Dat laatste zal ook in de toekomst een taak blijven van de inspectie. Tijdens de proefperiode lijkt het mij nuttig om ook de afstemming

tussen visitatiecommissie en inspectie in de praktijk af te toetsen. Men moet erover waken dat er geen dubbel werk gebeurt en dat de planlast voor de betrokken CLB's beperkt blijft. Gelet op de geschetste verhouding tussen visitatie en doorlichting door de onderwijsinspectie, moeten eerst de visitatiewerkzaamheden doorgang vinden.

Dit betekent concreet dat de onderwijsinspectie de centra die op vrijwillige basis aan de visitaties meewerken, niet zal doorlichten vóór de visitatie doorgang gevonden heeft. Anderzijds is het logisch dat de proefcentra nadien wel doorgelicht worden. Van zodra er voldoende duidelijkheid is over de werkbaarheid van een dergelijk kwaliteitsstelsel en over een goede taakafbakening tussen visitatie en inspectie, kan worden gestart met de aanpassing van de decreten betreffende de inspectie en betreffende de CLB's. Aangezien de proefvisitaties gepland zijn voor de eerste helft van het schooljaar 2005-2006, moet het mogelijk zijn om tegen het einde van dat schooljaar zicht te hebben op de noodzakelijke decretale wijzigingen.

In mijn antwoord op de interpellatie van mevrouw Vanderpoorten in de zitting van de commissie van 28 april 2005, heb ik gesteld dat het mogelijk moet zijn het nieuwe stelsel, in samenwerking met de internettensamenwerkingscel, op 2 jaar tijd uit te bouwen en het organiek te laten ingaan op 1 september 2006. Dat is overigens het begin van een nieuwe driejaarlijkse periode in de werking van de CLB's.

Mijn visie ter zake is duidelijk. In de beleidsnota spreek ik over een visitatie die is uitgebouwd en wordt gedragen door de sector zelf. De visitatie voegt een externe beoordeling toe aan een intern kwaliteitszorgstelsel. De inspectie oefent namens de overheid een extern kwaliteitstoezicht uit, inbegrepen de controle op de financiering- en subsidiëringvoorwaarden. Daarbij is het belangrijk dat beide systemen goed op elkaar worden afgestemd. Daarnaast kunnen de CLB's bij het ontwikkelen van hun stelsel van interne kwaliteitszorg en van zelfevaluatie worden ondersteund door de eigen pedagogische begeleidingsdiensten en permanente ondersteuningscellen.

Het ministerieel besluit van 11 juni 2004 voorziet in de detachering van twee personeelsleden. De kosten voor de werking zijn opgenomen in de werkingsmiddelen van de inspectie. Bij de veran-

Vandenbroucke

kering van een visitatiesysteem in de regelgeving zal uiteraard ook het budgettaire aspect aan bod komen. Ook de personele ondersteuning van het visitatiesysteem als zodanig zal hierbij aan de orde komen. Wellicht zal het betrokken ministerieel besluit moeten worden aangepast. Aangezien het visitatiestelsel gedragen wordt door de sector, komt het in de eerste plaats de sector toe ter zake adviezen te verlenen, dan wel beslissingen te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Het biedt alleszins heel wat meer duidelijkheid voor de centra. Zij kunnen dus zelf beslissen of zij toetreden of niet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.55 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

